

Datum
2019-09-18

Ert datum
2019-06-24

Diarienummer
KS-2019/2361.109
Er referens
Ku2019/00550/KO

Handläggare
Maria Sundblad
Maria.Sundblad@huddinge.se

Kulturdepartementet

Demokratis skattkammare - Förslag till en nationell biblioteksstrategi – yttrande

Huddinge kommun önskar lämna följande yttrande till kulturdepartementet över rapporten Demokratis skattkammare - Förslag till en nationell biblioteksstrategi:

Förslaget till nationell biblioteksstrategi omfattar hela det svenska biblioteksväsendet, bygger på 3,5 års arbete, som producerat 14 rapporter. Det finns alltså mycket att förhålla sig till i strategiförslaget. Huddinge kommun har valt att begränsa synpunkterna till valda nedslag som får illustrera hur väl strategiförslaget anses svara mot det uppdrag som Kungliga biblioteket (KB) fick från regeringen i juni 2015, och som redovisas för nedan i punktform.

- Huddinge kommun välkomnar betoningen på samordning och samverkan. Kommunen uppskattar vidare förslaget ansatser att på ett pedagogiskt sätt bidra med förtydliganden kring folk- och skolbibliotekens kärnverksamhet och roll för samhällsutvecklingen (punkterna 1–4).
- Framförallt en av de 14 rapporter som publicerades i samband med framtagandet av förslaget till nationell biblioteksstrategi utgjordes av en omfattande omvärldsanalys (se Den femte statsmakten - bibliotekens roll för demokrati, utbildning, tillgänglighet och digitalisering). För att en strategi ska bli långsiktigt verkningsfull så är det avgörande att den förhåller sig till samhällets förändringar och större utmaningar. Detta är en synpunkt i relation till det ursprungliga uppdraget (punkt 1).
- Huddinge kommun anser att bibliotekens främsta roll är att skapa samhällsnytta lokalt. Därför är det olyckligt att förslaget handlar mer om att ge staten ett större ansvar än om hur man kan stärka kommuner och regioner i sitt uppdrag och ansvar att upprätthålla denna samhällsnyttiga funktion på ett dimensionerat och ändamålsenligt sätt i hela landet utifrån lokala förutsättningar. Detta är en synpunkt i relation till det ursprungliga uppdraget (punkt 1).
- Förslaget återkommer i flera formuleringar till hur KB:s roll och uppdrag som nationell biblioteksmyndighet måste utökas och stärkas, i syfte att samordna och stödja hela biblioteksväsendet. I uppdraget efterlyses svar på HUR samverkan och samordning inom det allmänna biblioteksväsendet kan öka med syfte att bibliotekens samlade resurser används mer rationellt och så att tillgängligheten ökar. Kommunen ser inte hur detta besvaras utöver några av

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2019-09-18

Diarienummer
KS-2019/2361.109

delarna i det reformpaket som medföljer som bilaga till förslaget och som utgörs av riktade statliga anslag på 250 miljoner, som utslaget på hela biblioteksväsendet, samtliga regioner och kommuner utgör en ytterst försumbar del av bibliotekens samlade resurser. Detta är en synpunkt i relation till det ursprungliga uppdraget (punkt 2).

- Strategin skulle behöva tydliggöra ansvarsfördelningen mellan övergripande myndigheter och aktörer på biblioteksområdet som exempelvis KB, Kulturrådet, Regionerna, Myndigheten för tillgängliga medier (MTM), SKL etcetera som föranleder oklarheter och att vissa frågor hamnar mellan stolar. Detta är en synpunkt i relation till det ursprungliga uppdraget (punkt 2).
- En ändamålsenlig och verkningsfull nationell biblioteksstrategi behövs. Bibliotekslagen är en ramlag, vilket innebär att den endast övergripande anger principer och riktlinjer för biblioteksväsendet. En nationell biblioteksstrategi kan vara ett viktigt stöd i att överbrygga gapet mellan verksamhetens vision och mål och dess faktiska förutsättningar och medel. För att brygga detta gap och därmed utgöra ett stärkande komplement måste dokumentet hålla en konsekvent och långsiktig strategisk höjd och nivå, som förslaget idag saknar. Förslaget tydliggör exempelvis inte hur det utgör ett komplement till och ingår i den rika flora av styrdokument och lagstiftning som biblioteken redan idag måste förhålla sig till. Dessutom är förslaget inkonsekvent i att det uppblandat rör sig på en strategisk, taktisk och väldigt operativ nivå, så till den grad att det i delar är ett försök till en detaljstyrande att-göra-lista. Detta är en synpunkt i relation till det ursprungliga uppdraget (punkt 2).
- Visions- och målformuleringar måste utvecklas vidare för att utgöra komplement och koppla till redan befintliga styrdokument snarare än att överlappa med dem. Även det som beskrivs som arbetsområden/medel måste vidareutvecklas och förtydligas för att möjliggöra implementering. Detta är en synpunkt i relation till det ursprungliga uppdraget (punkt 2).
- I uppdraget som KB fick ingick det att ta fram stöd för att främja bibliotekens planering, styrning och uppföljning. I strategin konstateras vid flera tillfällen att det finns stora behov av att utveckla dessa delar, men detta är komplexa och svåra frågor och i strategin saknas beskrivningar kring hur detta ska göras. Kommunen anser detta vara viktiga frågor och att det är en brist i strategiförslaget att det inte beskrivs ytterligare hur arbetet med stödet för bibliotekens planering, styrning och uppföljning bör utformas. Detta är en synpunkt i relation till det ursprungliga uppdraget (punkt 2).
- Huddinge kommun anser att förslaget måste utvecklas gällande biblioteksmedarbetarnas kompetensbehov och yrkesroll så att det framgår att de olika bibliotekstyperna har olikheter i uppdrag, målstyrning, lagstiftning och utmaningar att förhålla sig till, och att medarbetarna inom de olika bibliotekstyperna verkar i väsensskilda kontexter, som ställer helt olika krav, vilket bidrar till helt olika behov. Detta är en synpunkt i relation till det ursprungliga uppdraget (punkt 2).

Datum
2019-09-18

Diarienummer
KS-2019/2361.109

- En nationell biblioteksstrategi som går från förslag till beslut innebär (obligatoriska) åtgärder som direkt tar sikte på kommunal verksamhet. Då detta sker är det avgörande att finansieringsprincipen efterlevs. Inför exempelvis ökade krav på bemanning av skolbibliotek måste staten kompensera kommunerna för det enligt nämnda princip. Förslaget till nationell biblioteksstrategi bör dessutom utvecklas så att redan befintliga och samlade resurser kan användas mer rationellt. Samtidigt så är det tänkta tillskottet med statliga anslag på 250 miljoner kronor otillräckligt i relation till den höga ambitionsnivå strategiförslaget gör anspråk på, i relation till hela det svenska biblioteksväsendet, och till de ekonomiska utmaningar Sveriges kommuner står inför de kommande åren.

Beslut i detta ärende har fattats av kommunstyrelsen den 23 oktober 2019 (protokollsutdrag bifogas).

HUDDINGE KOMMUN
Kommunstyrelsen

Daniel Dronjak,
kommunstyrelsens ordförande